Dais BuxqYusnDil Dangz BuxXamhQyus
从“安居者”到“融居者”

□ 王应坤

黔西南布依族苗族自治州望谟县蟠桃街道平郎社区作为易地扶贫搬迁社区，聚居着汉族、苗族、布依族等各族群众，近年来，该社区通过完善配套设施、提升治理能力、加强就业帮扶工作、文化交融互鉴等行动，促进各民族群众在互嵌式生活中交往交流交融。

一大早，望谟县望发皮具手袋有限公司生产车间正开足马力赶制订单，这家坐落在平郎社区的就业车间，近年来通过就业指导、岗位开发、技能培训、对口招聘等举措，促进社区各族群众增收致富。社区务工群众蒲银现说：“在这个厂上班不仅方便我们照顾老人和孩子，工作也很轻松，每月工资有3000至5000元。”

平郎社区党总支书记、居民委员会主任于杰说：“我们社区把就业帮扶工作作为推进民族团结工作的抓手，通过落实跨省务工交通补贴、产业孵化等政策措施，提高就业增收。目前，我们引进了3家企业落地社区，带动脱贫人口就业125人。落实跨省务工交通补贴177人，发放交通补助88500元。”

同时，社区还紧紧围绕各族群众最关心的事，解决群众诉求，夯实“互嵌式”社区阵地。通过组织开展铸牢中华民族共同体意识主题宣讲活动、建设铸牢中华民族共同体意识主题室或主题广场、开展大型民族文化活动、设立“光荣榜”“团结榜”等，把群众事务纳入社区网格化服务管理，持续弘扬中华优秀传统文化，丰富各族群众的文化生活，引导各族群众听党话、感党恩、跟党走。

为更好地服务群众，该社区强化基础设施建设，通过居委会与群众共建共享方式，修建完善了民族文化活动广场、篮球场、日间照料中心等设施设备，获得群众认同；丰富活动形式，通过举办苗年文化活动、四点半课堂等活动，引导社区群众共同参与民族团结进步创建工作；加强宣传引导，组建“红石榴”志愿服务队，开展夜间巡逻工作，及时和整治危害民族团结、社会稳定等行为事件，有力推进了民族团结进步示范创建工作。

Seqqiy Bianghlaangz gaail Baanzdaauz xianl Weangzmux deengl seqqiy geaz wenz maanx ens seenc mal qyus deel, songl lix Buxyeeuz、Buxqyaix、Buxhas samsdeel laail yiangh buxbeangz,jic bil neex,seqqiy dais xoih sefsiy peiqtaoq luamc dol、qyaux saangl bencsaih gaais gamlguanc、baanglqyaux daushoongl mbeelfaadt、dungxgaabt dungxoif laixlih rogt yiangh hoongl neex, haec daangs yiangh wenzbeangz qyus ndianlngonz xamh gvas neex ndaix dungx bailmal xamh banzndil.

Mbenl damx roongh, hoongsguehhoongl ndanlxaangcWangqfaf weangzmux geaz gueh xonglnangl dangzyiangh nangl deel xih ragtreengz gueh hoongl gaais buxhees dings deel,hoongsgueh hoongl qyus ndael seqqiy neex, dais soonl daus hoongl、xaaux geaz gueh hoongl、boixsoonl baizfengz、il hoongl daus wenz sams sians neex,haec daangs yiangh buxbeangz seqqiydol ral xeenz banz ndil. Buxguehhoongl Seqqiy Bianghlaangz gaail Baanzdaauz xianl Weangzmux Puj Yinfxianq nauz:“Ndanl xaangc nix haec rauz ngaaih xaez, dez legnis、gos buxjees doc ngaaih, hoongl mbaul,Gueh ndianl xeenzhoongl ndaix saaml xianl laail、sis xianl laail、hac xianl laail.”

Dangj zungjziy suyjiq、jiyminf weijyianfhuiq zujrenq seqqiy Bianghlaangz gaail Baanzdaauz xianl Weangzmux Yifjief nauz:“Seqqiy rauz aul baangl daushoongl yiangh sians neex mal gueh hoongl laaux gaais daangs buxbeangz goodtgoc, dais lofsif bujzuq xeenz haec nangh xiel bail senj ens gueh hoongl、boixsoonl canjnief sams zenqcef neex, baangl bux xaaux seenc mal jaanglxingz deel lix hoongl gueh ndaix xeenz laail.Meanh nix, seqqiy bozrauzral ndaix saaml raanz qiqnief mal bai,haec 125 bux doodt xoh hoc deel lix hoongl gueh. Lofsifxeenz bujzuq baangl177 bux nangh xiel bail senj ens gueh hoongl,faf xeenz bujzuq 88500 manz.”

Seqqiy il gaais sians daangs yiangh wenzbeangz xos saml dazidt deel, gaaic sians naanh wenzbeangz, gueh ndil hoongl seqqiy gaais daangs yiangh wenzbeangz xamh qyus. Dais gueh hoongl gaangcreeuz xugtmanh xelwanl gaais wenzbeangz Xunglwaz xamh raanz ndeeul、dangc hoongsraanz laezjaanglbiangh xugtmaanh xelwanl gaais wenzbeangz Xunglwaz xamh raanz ndeeul、baans hoongl laaux laixlih buxbeangz、dangc faangslbaangx “bux yinghndil” “bux goodtgoc” sams deel, aul sians buxbeangz xos wangjgef mal baans mal gamlguanc,dungxdaaml reeuz xazraaus laixlih ndil gaaiswenbeangz Xunglwaz dais xeeuhjees xuanz mal langl deel,gueh haec ndianlngonz buxmbaanx maiz dol,haec daangs buxweangz nyiel haaus dangj、neenl anl dangj、byaaic riangz dangj.

Weiq baangl buxmbaanx baans sians luamc dol,seqqiy Dazidt deengl xoih jiycuj sefsiy luamc dol,dais jiyweijhuiq riangz buxbeangz xamhxaaux xamhndaix yiangh nix,xoih bianghguehxamz、bianghdegtqiuf、hoongs jaanglngonz jaaulgos bux banzliangl sams neex haec luamc dol,ndail buxbeangz hanhndil.Dazngih deengl gueh haec hoongl laail dol maiz dol, dais baans xiangl laixlih Buxyeeuz、xoongzseh sis namc feangx sams hoongl deel,yinx buxbeangz dungxjah mal xaaux hoongl gaais laail yiangh wenzbeangh goodtgoc.Dazsaaml deengl ganx gaangcreeuz yinxsoonl,xaaux baangh gah yians baans sians xoh gueh ‘maslizsaanl ndingl’deel, jaanglhamh bail xianh gaail,riangzxez gamlguanc xiangslicsams sians waaih buxbeangz goodtgoc、ndanlbeangz dinghmanh deel, weiq gueh hoongl xaaux yiangsndil gaais buxbeangz goodtgocos reengz laaaux bai.

【来源：布依胜境温暖望谟（中共望谟县委宣传部微信公众号） 翻译：黄初益 译审：王正直】

双语新闻
布依文·汉文对照

Lix Wap Yaeml
侗族谚语

小时偷针，大时偷金。
Dah heek liagc qemp, mags map liagc jeml.

守法走遍天下，违法寸步难行。
Deic banc qamt dah deel mas menl，tagt kuenp il jangs nanc yabs.

金贵银贵平安最贵，千好万好守法最好。
Jeml juiv nyaenc juiv anl wanp zuil juiv，sinp lail weenh lail deic banc zuil lail.

不吃饭则饥，不读书则愚。
Eis jil oux xuh yags，eis dos leec xuh ees.

面朝黄土背朝天，一粒粮食一粒汗。
Nas doiv magx mant laic doiv menl，il naenl oux bagx il naenl benv.

日日行，不怕千万里；时时学，不怕千万卷。
Maenl maenl qamt，gueec yaot sinp weenh liix；xic xic xoc，gueec yaot sinp weenh leec.

父母是孩子的镜子，孩子是父母的影子。
Bux neix jangs weex xiuv miinh dos lagx，lags jangs yings bux neix.

山大压不住泉水，牛大压不死虱子。
Jenc laox demv eis lis naemx env ，senc laox demv eis deil duc naenl.

（整理、翻译：龚永文 译审：潘永荣）

侗族谚语
侗文·汉文对照

Boub Dend Xongb
我们苗乡

这里的山，好似一支支笔，倒写蓝天，写出了丰富多彩的苗乡风情。

写出我们苗族人的勤劳，写出父母送儿出征的锣鼓声，写出顽皮孩童偷偷嬉戏的“八人秋”，写出绣花的苗服衬托着苗家姑娘的活泼开朗，写出为远方客人准备的拦门酒……

苗乡的水，犹如那书法大师，狂草几笔，便环村绕寨，舍不得流去，像一个将出远门的孩子，想多听父母的几句叮咛……

这里村寨相通，鸡犬相闻。只要你想来我们苗乡，看到这崇山峻岭，别胆怯，大胆往里走，我们苗寨就在这些山岭之间，不会让你跟当年陶公笔下的渔人寻找桃花源那样需要偶遇。我们就在苗乡等着你的到来。

这就是苗乡，好山好水，还有我们苗族人的情怀，共同铸就了我们美丽的苗乡！

Gieal nend nangd bid gheul, lieax rut ad doul doul bil, jid nzhangd sheit njout blab hneb cenb. Sheit blongl boub denb Xongb hliob yab hliob yangs nangd had loul.

Sheit blongl boub Ghab Xongb nangd nex ngongx nex nguas, sheit blongl boub ned mat songt deb chud ginb nangd shob nhol shob jend, sheit blongl deb nghuanb gis gis jid xanb nangd Bal Renl Qoud , sheit blongl deb nguix deb ngueas geud hant jid seub jid nkiand chud janx ghob benx ghob xit nbad njout leut eud Xongb, sheit blongl hant geud dangl nex kheat ghoub dex lol dand nangd joud kat zhux……

Boub denb Xongb nangd ub, sat lieax rut hant mil jangs sheit ndeud, jid liax dab bil, mil ub mil deul doub jid ngguand deut gheul deut rangl, xet jed daot ngueul sheub, lieax ad leb lies blongl ghoub goud nangd deb deb, lies jid yangl dongt ab bax ab mil dab ndaot jid peab jid ntat nangd dut cub……

Gieal nend nangd ghob rangl nex, ad gheul jid jit ad gheul, ad rangl jid jit ad rangl. Gheab ghat hnangd moux hnangd wel shob, ghuoud jus hnangd moux hnangd wel nangd. Dat nis moux lies lol sot boub nangd denb, nkhed ghans hant bid gheul bid renx nend, lies ghad nqeat, jangt shanb fet lol, boub Denb Xongb doub nib hant bid gheul bid renx nhangs ndub, jex sheib gangs moux nongb max eib Tox Gongd sheit nangd nex rangs mloul chat Tox Huad Yanx, lies rut jand chad zoux daot zhaos. Boub doub jongt nend dangl manx.

Gieal nend doub nis boub Denb Xongb, rut gheul rut renx, rut ub rut deul, leb nhangs boub Ghab Xongb Nex nangd had loul, ad goud chud janx boub nangd max rut Denb Xongb!

【选自2023年12月《苗语东部方言大赛作品选》（第一届、第二届） 整理、翻译：石维成 译审：吴秀菊】

作品赏析
苗文（东部方言）·汉文对照

文学欣赏

Dongd Hvent
秋天

震落了清晨满披着的露珠	Qangt baix hxib dat eb
伐木声丁丁地飘出幽谷	Maf det bet tob tob
放下饱食过稻香的镰刀	Nax jul ghab linx dub
用背篓来装竹篱间肥硕的瓜果	Pit bil ak zend fab
秋天栖息在农家里	Dongd hvent diub vangl niangb
向江面的冷雾撒下圆圆的网	Bal gox eb hob eb
收起青鳊鱼似的乌桕叶的影子	Hxub nex liek dliux hnaib
芦篷上满载着白霜	Zaid nangx dat waix dlub
轻轻摇着归泊的小桨	Gid gid hfat niangx hlieb
秋天游戏在渔船上	Ait zangd diot niangx dlub
草野在蟋蟀声中更寥阔了	Gangb genx qangt waix fangb
溪水因枯涸见石更清冽了	Eb gil gis ghox vib
牛背上的笛声何处去了	Ninx gef hveb diongx hvob
那满流着夏夜的香与热的笛孔	Gix khangd fal dongd kib
秋天梦寐在牧羊女的眼里	Bongf jul dongd hvent dlaib

【苗文（中部方言）·汉文对照 文：何其芳 翻译：顾春生 译审：张成】

天上情人星

天上一颗星
地上一个人
天上两颗星
地上两个人
雄鸡啼鸣时
黎明到来时
天上两颗星
两颗并列出
两颗同欢笑
两颗齐闪烁
两颗同出入
姑娘见悲伤
小伙见忧愁
这两颗星星
看似两颗星
却非平凡星
他呀什么星
天上情人星

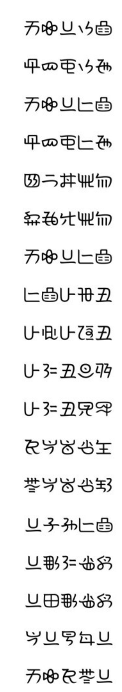

（彝文·汉文对照 文：王贵洁 翻译：罗德显）

Ndoswal
花

我爱花	Gul maaic ndoswal
我爱洋溢着青春活力的花	Gul maaic ndoswal banz dogreengz lumc buxxoz
带着霜露迎接朝霞	Ndiangx nailfeangz ndix ramxraaiz xux weacndingl jaanglhadt
不怕严寒，不怕黑暗	Miz laaul xeengxnidt,miz laaul labtbeex
最美丽的花在漆黑的冬夜开放	Ndoswal luamc nanx deel haail qyus henz mbenlnidt labtfoonx
它是不怕风暴的啊	Deel miz laaul wenlrumz laaux a
风沙的北国	Gvagt baaih xaec rumzmenh
盛开着美丽的矫健的百花	Haail banz jiclaail yiangh ndoswal yieh luamc yieh ndilreengz
我爱花	Gul maaic ndoswal
我爱在苦难中成长的花	Gul maaic ndoswal mac qyus jiez hocnaanh deel
即使花苞被摧残了	Beehnauz gamzwal joz guehlamx ies
但是更多的	Dazxih jiclaail
更多的花在新生	Jiclaail ndoswal lix dauc mos
一朵花凋谢了	Ndoswal ndeeul sieh leeux
但是更多的花将要开放	Damxxih jiclaail ndoswal haz haail mos
因为它已变成下一代的种子	Maaihnauz deel bians banz wanl saauzlangl bai
花是永生的啊	Ndoswal xih lix mingh naaus a
我爱花	Gul maaic ndoswal
我爱倔强的战斗的花	Gul maaic ndoswal gancreengz degtndois deel
花是无所不在的	Ndoswal xih jiezlaez doc lix ndai
肥沃的地方有花	Deenh naamhoml deel lix ndoswal
贫瘠的地方有花	Deenh naamhndos deel lix ndoswal
在以太里	Qyus jaanglmbenl
有无线电波交织的美丽的花	Lix gaais ndoswal luamc dianqboy biusmail weedtwaangl deel
在一切的上面	Baaihgenz yiangh dangzleeux
有我们理想的崇高的花	Lix gaais ndoswal qyauxsaangl ndiabtndil deel
我爱花	Gul maaic ndoswal
我愿为祖国	Gul yians wihndix gvagtgaus
开一朵绚丽的血红的花	Haail ndoswal ndinglliad aangl luamc ndeeul

（布依文·汉文对照 来源《革命烈士诗抄》1962年版 文：白深富 翻译：毛玉强 译审：王正直）